

TOTUUDEN YSTÄVÄT

Rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta
Kalevi Korppi
Kantelettarentie 9 C 40
00420 HELSINKI
Sp. kalevi.korppi@pp.inet.fi

LAUSUNTO

2.2.2012

1 (3)

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

ELÄMÄNKATSOMUSTIETOA SUOJELTAVA LUTERILAISILTA

Totuuden Ystävät (TY) yhdyskunnan lausunto perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden sekä perusopetuksen tuntijaon uudistamista valmistelevalle työryhmälle

Yhdyskuntamme antoi 3.9.2010 lausuntonsa samasta aihepiiristä,
<http://koti.mbnet.fi/totyst/20100903063123TY.pdf>.

Yhdyskuntamme tavoitteena on sekulaari valtio, jolloin julkisissa kouluissa ei anneta mitään katsomusopetusta, ei uskonnon opetusta eikä elämänkatsomustiedon (ET) opetusta. Jos tällöin annetaan filosofian opetusta, filosofiaa ei tule lukea katsomusaineeksi ja tätä opetusta on annettava sekulaarista ja tieteellisestä lähtökohdasta lähtien.

Yhdyskuntiin kuulumattomien määrä kasvaa

Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluu tällä hetkellä n. 79,5 prosenttia maan väestöstä, yhdyskuntiin kuulumattomia on n. 20,5 prosenttia. Eniten merkitystä on sillä, kuinka nopeasti evankelis-luterilaisten määrä vähenee. Uuden uskonnonvapauslain voimaantulovuoden (2003) jälkeen evankelis-luterilaisten suhteellinen osuus on vähentynyt vuosittain keskimäärin n. 0,86 prosenttia viime vuosien vähennyksen ollessa keskimääräistä suurempaa. Jos oletetaan, että heidän suhteellinen osuutensa vähenee 1,0 prosenttia vuodessa, sekulaarin valtion aika koittaa viimeistään n. vuonna 2040. Asiaan vaikuttavat monet tekijät, ei vähiten kirkon sisäinen hajoamisprosessi, joten arvio on konservatiivinen, ja kehitys voi olla nopeampakin. Suunta on kuitenkin selvä, valtiokirkkojärjestelmä lakkaa. Tällä tulee olemaan vaikutusta katsomusopetukseen yleensä ja uskonnon opetukseen erityisesti.

Vähemmistöjen suoja ja syrjimättömyys

Kaikki Suomen katsomusvähemmistöt, sekä uskonnolliset että uskonnottomat, ovat pieniä. Erityisen heikosti ovat järjestäytyneet yhdyskuntiin kuulumattomat, eivätkä he ole kyenneet eivätkä aina halunneetkaan ajaa omia etujaan. ET-oppilaiden hyvin vähäinen määrä (15 543 oppilasta vuonna 2008) opetukseen oikeutettuihin verrattuna on tästä konkreettinen osoitus. Suurin osa yhdyskuntiin kuulumattomista oppilaista on evankelis-luterilaisessa uskonnon opetuksessa.

Valtio suojaa aiheellisesti kaikkia vähemmistöjä. Islamilaisiin yhdyskuntiin kuuluvat eivät voi päästä ortodoksisen uskonnon opetukseen, ortodoksiin yhdyskuntiin kuuluvat eivät voi päästä juutalaisen uskonnon opetukseen, juutalaisiin yhdyskuntiin kuuluvat eivät voi päästä katolisen uskonnon opetukseen jne. Erityisesti evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluvat eivät voi päästä

mihinkään vähemmistöopetukseen. Tämä epäsymmetrisyys seuraa suoraan eri ryhmien suuruudesta, ei ole aihetta moittia sitä.

Totuuden Ystävät vastustaa ehdottomasti sitä, että evankelis-luterilaiset pääsisivät peruskoulussa tai nuorisolukiassa ET:n opetukseen. Se vaarantaisi opetuksen nykyisen tunnustuksettomuuden. Jos oikein onnettomasti kävisi, olisi vain vähän vaihtoehtoja: 1. ryhdyttäisiin hankkimaan TY:n omaa uskonnon opetusta, 2. siirryttäisiin katsomusopetusta korvaavaan muuhun opetukseen ja ohjattuun toimintaan tai 3. tyydyttäisiin kotiopetukseen. Kaikki vaihtoehdot katsomme huonommiksi kuin osallistuminen nykyisen kaltaiseen ET:n opetukseen.

Rusinat pullasta ja "lähetystyö"

Jos evankelis-luterilaiset oppilaat saisivat valita oman uskontonsa vaihtoehtona myös ET:n, sitä voitaisiin hyvin kuvata vertauksella saada enemmistövallan turvin "noukkia rusinat pullasta". Tällöin heräisi kysymys, miksi he eivät voisi valita tasa-arvoisesti mitä hyvänsä muutakin vähemmistöopetusta. Jos taas enemmistöön kuuluvat oppilaat voisivat valita vähemmistöopetuksen, mikä olisi syy estää vähemmistöjä valitsemasta jotakin muuta vähemmistöopetusta? Pitäisikö sama oikeus antaa näillekin?

Toisaalta ET:n tyrkyttäminen kaikille oppilaille, mitä Vapaa-ajattelijain liitto ry on ajanut vuodesta 2010 alkaen, on jonkinlaista "lähetystyötä". Siinä ei oman uskonnon opetuksen tai katsomusopetuksen lähtökohdaksi aseteta oppilaan omaa uskonnollista yhdyskuntaa tai vastaavasti yhdyskuntaan kuulumattomuutta. Tästä seuraa ongelmia niin kauan kuin ET ei ole enemmistön vaan pienen vähemmistön opiskelema aine.

Evankelis-luterilaisen oppilaan uskonnonvapaus

Jos ajatellaan, että evankelis-luterilaisen oppilaan puuttuva oikeus opiskella ET:a loukkaisi oppilaan uskonnonvapautta, asia tulee korjata muuta kautta kuin sallimalla heidän sekoittaa ET:n opetusta. Tällaisen oppilaan tulee sallia omalla päätöksellään erota kirkosta jo 12-vuotiaana. Muutos voidaan toteuttaa uskonnonvapauslakia muuttamalla, seikka, joka tulisi selvittää. Jo oppilaan tai opiskelijan oma halu valita oman uskontonsa asemesta jotakin muuta katsomusopetusta koulussa on viite siitä, että hän on halukas hylkäämään myös oman yhdyskuntansa. Tämä olisi ratkaisu kaikkien 12-17-vuotiaiden oppilaiden kohdalla.

Vielä huomautamme, että uskonnonvapauslaki ei toimi tässä tasapuolisesti tai symmetrisesti: alaikäisen kirkon jäsenen eroaminen kirkosta on käytännössä paljon vaikeampaa kuin alaikäisen kirkkoon kuulumattoman liittyminen kirkkoon rippikoulun yhteydessä. Tilastotkin osoittavat tämän.

Sen jälkeen, kun oppilas on eronnut kirkosta, poistuu myös suurin riski siitä, että ET muuttuisi uskonnolliseen, erityisesti luterilaiseen suuntaan. Hän ei ole enää kirkon jäsen, ja kirkko on ensisijassa kiinnostunut siitä, mitä sen omille jäsenille koulussa opetetaan.

Minkään ryhmän omia ongelmia ei koskaan tule ratkoa toisten ryhmien kustannuksella, siis aiheuttamalla näille uusia ongelmia.

ET:n puolustaminen

Kouluviranomaisten toiminnassa niin kunnissa, kouluissa kuin muuallakin on ollut pahoja puutteita ja ET:n opetusta on sabotoitu monissa kunnissa, mikä vieläkin jatkuu. Tämän paljastivat lukuisat kantelut ja valitukset, joista monet myös menestyivät. TY ei voi uskoa, että viranomaiset haluavat tai kykenevät tehokkaasti puolustamaan yhdyskuntiin kuulumattomien etuja kaikissa tilanteissa.

Jos ET:oon tulisi luterilaisia oppilaita, emme myöskään usko, että he tai heidän vanhempansa olisivat valmiit tähän puolustukseen. Siksi heitä ei tarvita eikä kaivata ET:ssa, jonka tulee pitäytyä alkuperäiseen ideaansa olla vain uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien oppilaiden ja opiskelijoiden aine. Harvat vähemmistöyhdyskuntiin kuuluvat ET-oppilaat eivät horjuta ET:n asemaa ja ideaa, ei myöskään aikuislukioiden oppilaiden oikeus valita vapaasti katsomusaineensa. TY voi hyväksyä nämä molemmat asiantilat.

On oltava vaihtoehtoja

Nimenomaan katsomusaineissa on oltava valittavana vaihtoehtoja ja pakollisuuteen on aina suhtauduttava varauksin. Tämä johtuu siitä, että oppilaat ovat erilaisia ja heillä on erilaisia uskonnollisia ja katsomuksellisia taustoja.

Esimerkkinä mainitsemme Helsingin eurooppalaisen koulun, johon tuli pakollinen uskontotieto, vaikka Eurooppa-koulujen järjestelmän mukaan tunnuksettoman etiikan olisi pitänyt säilyä uskonnon vaihtoehtona. Emme kannata vaihtoehdottomuutta ja vielä huonompi tilanne on vaihtoehdottomuuteen yhdistetty pakollisuus.

Jos koululakeja muutettaisiin, olisi myös muutettava uskonnonvapauslakia yllä mainitun seikan osalta.

Helsingissä 2.2.2012

Kalevi Korppi
esimies
Totuuden Ystävät